

Gemeente Zwijndrecht
Postbus 15
3330 AA Zwijndrecht

Noordwijk, 14 maart 2014

Kenmerk: 1401G023/DBI/rap2
Contactpersoon: De heer D.D.C.A. Bijl
E-mail: dbijl@idds.nl

Betreft: Rapportage flora- en faunaonderzoek MFA Kort Ambacht Zuid
Zwijndrecht

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u per briefrapportage de bevindingen van het door ons uitgevoerde flora- en faunaonderzoek in het kader van de Flora- en faunawet ter plaatse van het plangebied Kort Ambacht Zuid te Zwijndrecht. Het plangebied is beoordeeld op de aanwezigheid van en de betekenis voor planten- en diersoorten die zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. In deze briefrapportage wordt eerst een korte omschrijving van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden gegeven, gevolgd door de werkwijze van het onderzoek. Vervolgens wordt ingegaan op de resultaten van het onderzoek. Ten slotte wordt geconcludeerd op welke wijze omgegaan moet worden met de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten.

Plangebied en voorgenomen werkzaamheden

Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van Zwijndrecht aan de Karel Doormanlaan 66 (zie afbeelding 1). Het plangebied is gelegen in een woonwijk, die uit verschillende woningen bestaat, waaronder flatgebouwen en rijtjeswoningen. Ten zuiden van de woonwijk bevindt zich de rivier de Oude Maas met watergebonden industrie. Ten oosten van de woonwijk is Rijksweg A16 gelegen.

Het plangebied bestaat uit het wijkcentrum MFA Kort Ambacht Zuid. Op het perceel is bebouwing aanwezig met bijbehorende tuin en bestrating. Ook een deel van de naastgelegen parkeerplaats behoort tot het plangebied. De opdrachtgever is voornemens het huidige wijkcentrum te vervangen door een nieuw gebouw waarin meerdere functies worden gecombineerd, zoals een basisschool, een peuterspeelzaal/BSO, het wijkcentrum en sportfaciliteiten. Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling wordt het bestaande gebouw gesloopt en wordt de huidige buitenruimte deels bebouwd en deels omgevormd tot een buitenruimte passend bij de toekomstige functies van het gebouw.

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

Afbeelding 1: Ligging plangebied, rood omcirkeld (bron: Google Earth)

Werkwijze

Het flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen. Enerzijds is een bronnen- en literatuurstudie uitgevoerd. Dit omvat een bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de al bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd. Op basis van de kenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied mogelijk een betekenis kan hebben. Tevens is bekeken hoe de ligging van het plangebied is ten opzichte van gebieden die zijn aangewezen als beschermd gebied (Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur).

Anderzijds is een biotooptoets uitgevoerd. Dit omvat een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek zijn in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets is uitgevoerd, waren niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachttactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Voor planten is gelet op de vegetatiestructuur en abiotische omstandigheden van de groeiplaats.

Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

De biotooptoets is uitgevoerd door een ecooloog op 10 februari 2014.

Onderzoeksresultaten

De resultaten van zowel de bronnen- en literatuurstudie als de biotooptoets worden hieronder weergegeven.

Bronnen- en literatuuronderzoek

Een groot deel van de onderstaande gegevens zijn afkomstig van de site Waarneming.nl. Deze site is geraadpleegd op 10 februari 2014. Aanvullend is gebruik gemaakt van de Natuurwaardenkaart van de gemeente Zwijndrecht (BTL Advies, 21 juni 2013) en de Werkatlas zoogdieren van Zuid-Holland (Zoogdieratlas.nl, 20 januari 2011).

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied worden enkel algemeen voorkomende soorten verwacht, zoals (spits)muizen, egel, konijn en mol. Meldingen van strikter beschermde soorten ontbreken. In de directe omgeving is wel het voorkomen van de bever en de gewone zeehond bekend. Deze waarnemingen hebben betrekking op de gebieden rond de Oude Maas zoals de Veerplaat en de havens. Uit de verspreidingsgegevens van de Werkatlas van de zoogdieren van Zuid-Holland, blijkt dat naast bovengenoemde soorten ook de Noordse Woelmuis voorkomt in de omgeving van de Oude Maas.

Vleermuizen

Op Waarneming.nl zijn voor Zwijndrecht meerdere waarnemingen ingevoerd van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. Het betreft hoofdzakelijk meldingen in het buitengebied en voor het Develbos. In alle gevallen gaat het om foeragerende dieren. De verspreidingsgegevens uit de Werkatlas zoogdieren van Zuid-Holland, geven een vergelijkbaar beeld. In de bebouwde kom van Zwijndrecht wordt alleen melding gemaakt van bovengenoemde soorten.

Vogels

Op Waarneming.nl zijn meerdere waarnemingen ingevoerd van broedvogels, waarvan de nesten in de categorieën 1 t/m 4 van de vaste nesten vallen. Van soorten als sperwer, boomvalk en slechtvalk wordt alleen de aanwezigheid gemeld, maar geen nest- of territorium-indicerende waarnemingen. Van de slechtvalk is bekend dat deze broedt bij de Brugweg over de Oude Maas (bron: natuurwaardenkaart). Waarnemingen van soorten als grote gele kwikstaart hebben betrekking op doortrekkende en/of overwinterende vogels. Voor vogelnesten van soorten uit categorie 5 van de vaste nesten zijn waarnemingen van soorten als groene specht, grote bonte specht en bosuil het meest noemenswaardig. Daarnaast komen algemene soorten als ekster, zwarte kraai en koolmees voor.

Amfibieën en vissen

Oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied en de uit te voeren werkzaamheden hebben geen invloed op oppervlaktewateren in de directe omgeving. Het voorkomen van strikter beschermde vissoorten is daarom niet van toepassing en zodoende niet onderzocht in het kader van deze opdracht.

Ongewervelden

Langs de Oude Maas komt de streng beschermde rivierrombout voor. De rivierrombout komt vooral voor in delen van grote rivieren met een zandbodem of zandig tot slibrijke waterbodem. Larven groeien op in ondiepe, onbegroeide, stromingsluwe riviertrajecten en sluipen uit op zandstrandjes (bijvoorbeeld tussen kribvakken) langs rivieren. Dergelijke zandstrandjes zijn niet aanwezig in de gemeente Zwijndrecht. Wel worden volwassen rivierrombouts regelmatig in de gemeente waargenomen.

De platte schijfhoren is een streng beschermde kleine waterslak en komt voor in de gemeente Zwijndrecht. De soort leeft bij voorkeur in voedselrijk stilstaand tot zwakstromend water met een begroeiing van waterplanten. Deze soort komt voor in een kilometerhok dat in het buitengebied in de omgeving van de Devel is gelegen.

Planten

Binnen de gemeente Zwijndrecht zijn een aantal soorten beschermde vaatplanten aanwezig. Standplaatsen zijn bekend van de steenanjer, wilde marjolein en grote keverorchis (allen overig beschermde soorten) en de zwanebloem en de grote kaardenbol (beide algemeen beschermde soorten). De steenanjer en de wilde marjolein komen in de gemeente voor op de dijken. Van de grote keverorchis is een standplaats bekend in het park De Hoge Devel. De zwanebloem komt veel voor op oeverkanten en komt in de gemeente Zwijndrecht voor langs de Devel. Van de grote kaardenbol is een waarneming bekend bij de waterpartij langs het spoor (bron: natuurwaardenkaart).

Gebiedsbescherming

Het plangebied is geen onderdeel van een gebied dat als beschermd gebied is opgenomen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Beschermde gebieden komen wel in de omgeving van Zwijndrecht voor. Het dichtstbijzijnde gebied betreft het Natura2000-gebied 'Oude Maas', waarvan het dichtstbijzijnde gebied zich op ruime afstand bevindt, namelijk ter hoogte van Heerjansdam aan de overzijde van de Oude Maas.

Ligging plangebied (rode pijl) ten opzichte van Natura2000-gebied Oude Maas (links) en EHS (rechts)

Het plangebied maakt eveneens geen deel uit van een gebied dat is opgenomen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS bevindt zich op ruime afstand van het plangebied ter hoogte van de Oude Maas en rond de Devel in het buitengebied van Zwijndrecht. Ook het Natura2000 gebied de "Oude Maas" is opgenomen in de EHS.

Resultaten biotooptoets

Het plangebied bestaat uit het gebouw van het huidige wijkcentrum, de bijbehorende tuin en een deel van de aangrenzende parkeerplaats. Het gebouw is een laag stenen gebouw met een pannendak. In de muren van het westelijke deel van het gebouw zijn ventilatiegaten aanwezig, die vleermuizen toegang kunnen verschaffen tot de spouwmuur van het gebouw. Ook is hier een zolderruimte aanwezig. Het oostelijke deel van het gebouw bestaat uit één ruimte, waardoor geen zolder aanwezig is. In dit deel van het gebouw zijn geen ventilatiegaten aanwezig. Op de schoorsteen zijn kauwen waargenomen. De buitenruimte bestaat uit een groot gazon, waarin zich één boom bevindt. Op de hoek van de Karel Doormanstraat en de Staringstraat is een moestuin aanwezig. Aan de straatzijde bevindt zich een hek dat begroeid is met braam. Aan de andere zijde van het plangebied, tussen het perceel van het wijkcentrum en de parkeerplaats is een beplantingstrook aanwezig die bestaat uit heesters.

Achterzijde wijkcentrum Kort Ambacht Zuid

Moestuin en westelijke deel gebouw

Voorzijde wijkcentrum Kort Ambacht Zuid

Ventilatiegaten in muur oostelijke zijde

In de tuin zijn geen beschermde soorten of verblijfplaatsen/groeilocaties van beschermde planten en dieren waargenomen. In de aanwezige beplanting zijn geen nesten waargenomen en ook zijn geen holten aanwezig, die gebruikt kunnen worden als verblijfplaats voor vogels en vleermuizen. In de boom op het gazon waren Turkse tortels aanwezig. Daarnaast is in de beplanting naast de parkeerplaats een heggemus waargenomen. In de directe omgeving van het plangebied is de ekster waargenomen.

Beoordeling voorkomen beschermde soorten

Naar aanleiding van de bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek en de biotooptoets, is beoordeeld in hoeverre het plangebied een betekenis kan hebben voor de verschillende voorkomende soorten en of deze ook een negatief effect ondervinden naar aanleiding van de voorgenomen ontwikkeling.

Grondgebonden zoogdieren

Voor de noordse woelmuis ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied. De noordse woelmuis is een soort van zeer vochtige of geïsoleerde graslanden, omdat deze concurrentiegevoelig is ten opzichte van andere muizensoorten. Dit leefgebied ontbreekt in het plangebied. Strikter beschermde soorten zijn daarom niet te verwachten binnen het plangebied.

Vleermuizen

Het westelijke deel van het wijkgebouw is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen door de aanwezigheid van een pannendak en ventilatiespleten in de muur. Vanwege de beperkte hoogte van het gebouw en de daarmee samenhangende geringe hoogte van de toegangen voor vleermuizen is het gebouw echter maar weinig interessant voor vleermuizen. Dit wordt bevestigd door de natuurwaardenkaart van de gemeente Zwijndrecht. Op deze kaart is de bebouwing in de het plangebied en omgeving aangegeven met een lage kans op bewoning door vleermuizen en vogels. De bebouwing in de directe omgeving (Perkstraat en Verweijstraat) heeft een gemiddelde kans op bewoning door vleermuizen. Voor de ligging van deze straten wordt verwezen naar afbeelding 1.

In 2002 is een onderzoek uitgevoerd naar onder andere het voorkomen van vleermuizen in de gemeente Zwijndrecht (Stedelijke ecologische structuur gemeente Zwijndrecht, Natuurwetenschappelijk Centrum Dordrecht). De conclusie ten aanzien van vleermuizen is dat in de gemeente Zwijndrecht geen grote populaties vleermuizen aanwezig zijn. De waargenomen soortenaantallen zijn laag. Dit heeft vooral te maken met het ontbreken van vliegroutes en een beperkt voedselaanbod. Vleermuizen zijn hoofdzakelijk aangetroffen in de bosrijke omgeving van de Devel en in parken in het noorden van Zwijndrecht. Ook de meeste recente meldingen op waarneming.nl komen uit de omgeving van het Develsbos en het buitengebied van Zwijndrecht.

Gezien de geringe mate van voorkomen van vleermuizen in Zwijndrecht en in de omgeving van het plangebied in het bijzonder, de matige geschiktheid van het gebouw en de aanwezigheid van meer geschikte gebouwen in de directe omgeving van het plangebied is de kans dat vleermuizen daadwerkelijk in het wijkcentrum verblijven uitermate klein. Ook vliegroutes in de vorm van doorgaande beplanting ontbreekt in het plangebied. Effecten op deze soortgroep zijn dan ook niet te verwachten.

Vogels

In het plangebied zijn geen nesten waargenomen die vallen onder categorie 1 t/m 5 van de 'vaste nesten' en zodoende een jaarrond beschermde status genieten. Wel zijn enkele kauwen waargenomen op de schoorstenen. Kauwen broeden in schoorstenen en op zolders van gebouwen. Mogelijk broedt deze soort in de schoorsteen van het wijkcentrum. De zolder van het gebouw lijkt niet toegankelijk voor kauwen. Daarnaast kunnen in het voorjaar en de zomer 'niet jaarrond beschermde vogels' broeden in het braamstruweel en de beplanting rond de moestuin.

Ongewervelden

De rivierrombout en de platte schijfhoorn zijn beiden gebonden aan water. Omdat water ontbreekt in het plangebied verblijven deze soorten niet in het plangebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft dan ook geen effect op deze soortgroep.

Planten

Doordat het grasveld intensief wordt gemaaid en een zeer voedselrijk karakter bezit, ontbreken geschikte groeiplaatsen van bijzondere en beschermde planten soorten. Het verwijderen van groeiplaatsen van beschermde soorten planten in het kader van de voorgenomen ontwikkeling is daarom niet aan de orde.

Overige soortgroepen

Voor beschermde soorten uit de overige soortgroepen ontbreekt geschikt leefgebied. Verstoring van deze soorten is daarom niet aan de orde.

Toetsing aan natuurwetgeving en voorzorgsmaatregelen

Flora- en faunawet

Uit de resultaten van de bronnen- en literatuurstudie en de biotooptoets blijkt dat het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen of een andere belangrijke functie bezit voor de in het kader van de Flora- en faunawet beschermde soorten.

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn streng beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Door de geplande ingreep verdwijnen er echter geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen. Ook verdwijnen geen vliegroutes of van belangrijk foerageergebied, die vaste rust- en verblijfplaatsen in de directe omgeving ongeschikt maken.

Broedvogels

De bescherming van vogels is gericht op de aan- of afwezigheid van broedgevallen. Omdat voor deze soorten geldt dat het nest eenmalig wordt gebruikt, vallen dergelijke nesten alleen tijdens het gebruik ervan door vogels onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, mits het nest is verlaten. Het braamstruweel om het hekwerk, de boom op het gazon en de beplanting aan de zijde van de parkeerplaats vormt geschikt broedgebied voor vogels. Het is daarom aan te bevelen om de beplanting buiten het broedseizoen te verwijderen, oftewel buiten de periode maart-juli. Bij het slopen van de bebouwing moet rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van broedende kauwen. Ook hiervoor wordt geadviseerd de bebouwing te slopen buiten het broedseizoen.

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Gezien de omvang en aard van de voorgenomen ontwikkeling, zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van beschermde gebieden in de omgeving niet aan de orde.

Het plangebied is eveneens geen onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ook hiervoor geldt dat gezien de omvang en de aard van de voorgenomen ontwikkeling geen negatieve effecten te verwachten zijn op de EHS in de omgeving.

Conclusies en aanbevelingen

Flora- en faunawet

Voor de uitvoering van de geplande ingreep is geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd. Wel is voor een aantal soortgroepen extra aandacht vereist. Dit wordt in de onderstaande tabel weergegeven.

Soort(groep)	Ingrep versturend	Nader onderzoek	Besluit Minister noodzakelijk	Bijzonderheden en/of opmerkingen
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	
Broedvogels	Nee	Nee	Nee	Rekening houden met het broedseizoen (zie ook onder toetsing aan de natuurwetgeving)

Gebiedsbescherming

Gezien de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling, zijn negatieve effecten op beschermde gebieden in de omgeving niet aan de orde.

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van het voorgaande dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

IDDS bv
Noordwijk (ZH)

De heer C. Brouwer bba
(projectleider)